

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Kommunal- og forvaltningskomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
2026/3319

Vår ref
26/1066-

Dato
12. mars 2026

**Representantforslag 128 S (2025-2026) fra stortingsrepresentantene
Erlend Wiborg, Sylvi Listhaug, Helge André Njåstad, Bjørn Larsen og
Rune Midtun om innstramminger for nye statsborgerskap**

Jeg viser til brev fra kommunal- og forvaltningskomiteen 26. februar 2026 med anmodning om min vurdering av representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Sylvi Listhaug, Helge André Njåstad, Bjørn Larsen og Rune Midtun om å stramme inn reglene for nye statsborgerskap.

Forslagsstillerne presenterer overordnet tre forslag hvor regjeringen bes om å legge frem lovforslag for å stramme inn kravene for norsk statsborgerskap. Forslaget tilsvare langt på vei representantforslag 159 S (2024-2025) som ble fremmet 1. april 2025. Jeg holder fast ved svarene som ble gitt i den forbindelse. Jeg har i tillegg gjort en vurdering av om dagens krav til ferdigheter i norsk er hensiktsmessig eller bør heves, på bakgrunn av sluttrapport fra prosjektet IMPECT som ble publisert i august 2025. Jeg vil gå nærmere inn på de enkelte forslagene i det følgende. Forslag 2 og 3 vurderes samlet.

1. *«Stortinget ber regjeringen legge frem lovforslag om å stille krav om at barn som er født i utlandet med en norsk mor eller far, må ha en fast tilknytning og samvær med den biologiske forelderen som innehar det norske statsborgerskapet, for selv å ha rett på norsk statsborgerskap.»*

Etter statsborgerloven av 2005 blir et barn norsk statsborger ved fødselen dersom faren eller moren er norsk statsborger og foreldreskapet følger av barneloven. En viktig vurdering ved innføringen av statsborgerloven av 2005 var at barn ikke skal lide under foreldrenes valg av sivil status. Jeg mener dette fortsatt er viktig, og at det heller ikke bør stilles andre krav til

forholdet mellom barn og foreldre i statsborgerloven enn at foreldreskapet følger av barneloven

2. *«Stortinget ber regjeringen legge frem lovforslag med følgende kriterier for norsk statsborgerskap som skal gjelde for alle:*
 - minimum ti års botid*
 - bestå språkprøve på minimum B2-nivå*
 - bestå prøve om grunnleggende norske verdier*
 - avlegge en troskapsed etter mønster av ordningen i Danmark*

En søker kan aldri få norsk statsborgerskap dersom vedkommende er idømt en ubetinget straff lengre enn 90 dager. Ved ubetinget straff som er under 90 dager, gjelder eksisterende regelverk med karenstid.»

3. *«Stortinget ber regjeringen legge frem lovforslag med krav om selvforsørgelse (unntak for alderspensjonister) de siste fem årene for å få innvilget norsk statsborgerskap. Det vil si at søkeren må være selvforsørget i betydningen ha en lønnsinntekt på 3,2 ganger grunnbeløpet i folketrygden.»*

Minimum ti års botid og krav om selvforsørgelse de siste fem årene

Statsborgerloven gjelder med de begrensninger som følger av overenskomster med andre stater og folkeretten for øvrig, jf. statsborgerloven § 3. Internasjonale forpliktelser går dermed foran ved eventuell motstrid. Europarådskonvensjonens om statsborgerskap av 1997, artikkel 6 nr. 3 fastsetter at hver statspart i sin nasjonale lovgivning skal gi anledning til erverv av statsborgerskap etter søknad for personer med lovlig og fast bosted på dens territorium. Som vilkår for erverv av statsborgerskap skal det ikke kreves botid lenger enn ti år før søknad fremmes.

Konvensjonens artikkel 6 nr. 4 fastsetter videre at nasjonal lovgivning skal lette adgangen til statsborgerskap for visse grupper. Dette gjelder egne statsborgeres ektefeller, ulike grupper av barn og personer som har ankommet landet som barn, statsløse og anerkjente flyktninger. Av den forklarende rapporten til konvensjonen punkt 52 framgår det at slike lettelsener for eksempel kan være redusert krav til botid, mindre strenge språklige krav, enklere saksbehandlingsprosedyrer og lavere saksbehandlingsgebyr. Videre framgår det at dersom de generelle vilkårene for statsborgerskap allerede er svært gunstige, for eksempel ved at det stilles krav om kort botid for alle, trenger ikke statene å lette adgangen ytterligere.

Regjeringen Solberg hadde i 2017 på høring et forslag om å øke kravet til oppholdstid i hovedregelen om erverv av norsk statsborgerskap fra syv til ti år. Mange høringsinstanser var svært kritiske til forslaget og mente at et oppholdstidskrav på ti år er for høyt. Flere påpekte også at en slik økning vil kunne ha negativ effekt på integreringen. I Prop. 130 L (2020-2021) gikk Regjeringen Solberg bort fra dette forslaget, og foreslo i stedet å øke kravet til oppholdstid i hovedregelen fra syv til åtte år. Regjeringen Solberg foreslo samtidig at

flyktninger skulle beholde kravet om syv års botid. Videre ble det foreslått å innføre en unntaksbestemmelse som stiller krav om seks års oppholdstid for søkere som har hatt tilstrekkelig inntekt det siste året med fastsatt skatteoppgjør. Formålet med unntaket er å motivere innvandrere til å bidra og ta del i det norske samfunnet gjennom arbeid. Forslagene i Prop. 130 L (2019-2020) ble vedtatt av Stortinget i 2021 og trådte i kraft 1. januar 2022.

Jeg vil også bemerke at det er et vilkår for rett til statsborgerskap at personen har eller fyller vilkårene for permanent oppholdstillatelse. For å få rett til permanent opphold er det som hovedregel et krav om at personen er sikret midler tilsvarende minst 2,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden de siste 12 månedene.

Jeg er opptatt av at norsk statsborgerskap skal henge høyt, og at regelverket samtidig skal bidra til god integrering. Samlet mener jeg at dagens vilkår for å få innvilget norsk statsborgerskap i dag ligger på et riktig nivå for å balansere behovet for kontroll, herunder kontroll av identitet, samtidig som innvandrere som fyller vilkårene for statsborgerskap gis mulighet til å formalisere sin tilknytning til Norge og ta i bruk de demokratiske rettighetene som norsk statsborgerskap gir.

Bestå språkprøve på minimum B2-nivå og prøve om grunnleggende norske verdier

I 2017 ble det innført krav om ferdigheter i norsk muntlig og bestått prøve i samfunnskunnskap på norsk (statsborgerprøven) for rett til norsk statsborgerskap etter søknad.

Vilkåret om ferdigheter i norsk muntlig tydeliggjør forventningen om at innvandrere lærer seg norsk og det norske samfunnet å kjenne. I 2022 ble kravet til norsknivå hevet fra A2 til B1, selv om majoriteten av høringsinstansene ikke støttet forslaget. Formålet med å heve nivået var å motivere alle innvandrere med ønske om å bli norsk statsborger til å lære seg norsk muntlig på et høyere nivå enn A2. Det ble også lagt til grunn at de fleste ville kunne oppnå dette med individuelt tilpasset opplæring, se Prop. 98 L (2019-2020).

Gode ferdigheter i norsk er en viktig forutsetning for god integrering, men det er et stort sprang fra nivå B1 til nivå B2. På nivå B1 er man en selvstendig bruker av språket og kan forstå klare og enkle framstillinger relatert til kjente emner fra arbeid, skole, hjem og fritid og kan uttrykke seg enkelt og sammenhengende om kjente emner og emner av personlig interesse. Man kan delta uforberedt i samtaler i de fleste situasjoner en møter i dagliglivet. Nivå B2 er nivået som kreves for opptak til høyere utdanning. På dette nivået kan man forstå komplekst språk og uttrykke seg saklig, klart og nyansert om et vidt spekter av allmenne emner og emner innenfor eget fagfelt.

Det hevede kravet til ferdigheter i norsk muntlig trådte i kraft 1. oktober 2022. Prosjektet IMPECT (Linguistic Integration of Adult Migrants with Poor Education and the Consequences of Migration Tests) ved Høgskulen på Vestlandet, som er finansiert av Norges Forskningsråd fra 2021 til 2025, publiserte i august 2025 sluttrapport der de blant annet har sett på hvilke grupper som har vanskeligst for å klare kravene til ferdigheter i norsk. Sluttrapporten fra

prosjektet konkluderer med at dagens språkkrav for statsborgerskap er for høyt for mange innvandrere med lav utdanning, fluktbakgrunn og helseutfordringer. Bare 13 pst. av denne gruppen oppnår nivå B1, til tross for lang botid og motivasjon for å lære norsk. Med bakgrunn i rapporten mener jeg at en ytterligere skjerping av kravet til ferdigheter i norsk muntlig ikke vil styrke integreringen. Et krav om nivå B2, som innebærer avansert språkbruk og er tilpasset høyere utdanning, vil stille vesentlig høyere krav til språklig presisjon og forståelse. Dette kan føre til at personer med ulike forutsetninger faller utenfor, selv om de har motivasjon og vilje til å lære. Jeg vurderer at dagens krav om nivå B1 gir et godt grunnlag for deltaking i samfunns- og arbeidsliv, og bør opprettholdes.

Vilkåret om bestått statsborgerprøve tydeliggjør en forventning om at søkere har tilegnet seg grunnleggende kunnskaper om det norske samfunnet, som kunnskap om viktige historiske, sosiale, økonomiske, kulturelle og politiske forhold i Norge, og om egne rettigheter, muligheter og plikter i det norske samfunnet. Min vurdering er at prøven i grunnleggende norske verdier som representantene etterspør, er på plass gjennom statsborgerprøven.

Avlegge en troskapsed etter mønster av ordningen i Danmark

Alle som får norsk statsborgerskap og har fylt tolv år, blir invitert til å delta på en seremoni. Statsborgerseremoniene skal være en høytidelig og verdig markering av overgangen til norsk statsborgerskap. Under seremonien, som organiseres av statsforvalterne, avlegger deltakere over 18 år et troskapsløfte. Troskapsløftet ble vedtatt av Kongen i statsråd 16. juni 2006, og har følgende ordlyd: «Som norsk statsborger lover jeg troskap til mitt land Norge og det norske samfunnet, og jeg støtter demokratiet og menneskerettighetene og vil respektere landets lover.»

Statsborgerloven av 1950 inneholdt et krav om avleggelse av troskapsløfte for å få innvilget norsk statsborgerskap. Var søkeren under 18 år eller sinnssyk, skulle troskapsløfte ikke avkreves. Kravet ble opphevet ved lov 13. februar 1976 nr. 2. Opphevelsen ble begrunnet med at ordningen medførte ekstra arbeid for politi og domstoler, og at den innebar en ikke uvesentlig forsinkelse i behandlingen av statsborgersaker. Opphevelsen ble videre begrunnet med at mange betraktet ordningen som en unødvendig formalitet. Et avgitt troskapsløfte stiller rettslig sett ikke den nye borgeren annerledes enn om et slikt løfte ikke blir avgitt. Vedkommende vil være like bundet av norske lover og regler som alle andre i Norge.

På denne bakgrunnen er min vurdering at det ikke bør stilles krav om avgivelse av et troskapsløfte for å få innvilget norsk statsborgerskap.

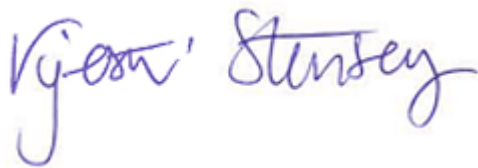
En søker kan aldri få norsk statsborgerskap dersom vedkommende er idømt en ubetinget straff lengre enn 90 dager, ved ubetinget straff som er under 90 dager, gjelder eksisterende regelverk med karenstid

En person som søker om norsk statsborgerskap, må ha utholdt en karenstid før statsborgerskap innvilges dersom vedkommende er ilagt straff eller strafferettslig særreaksjon. Med karenstid menes en form for ventetid der søknad om statsborgerskap ikke

kan innvilges. Karenstidens lengde avhenger av den ilagte reaksjonen. Reglene om beregning av karenstid framgår av statsborgerloven § 9 og statsborgerforskriften kapittel 5.

Ved svært strenge reaksjoner er retten til statsborgerskap utsatt så lenge at den praktiske muligheten for norsk statsborgerskap kan bli avskåret. Karenstiden starter på 2,5 år for fengselsstraff f.o.m. 10 til og med 15 dager og øker deretter gradvis til 39 år for ilagt fengselsstraff i 21 år. Ubetinget fengselsstraff over 90 dager gir i dag 6,5 år karenstid

Med hilsen

Kjersti Stenseng